Filtkongslys - Verbascum thapsus

Filtkongslys - Verbascum thapsus

Plante:

Toårig plante. Første året kommer en bladrosett med lansettformede blad dekt av et tykt lag med ullhår. Andre året utvikles blomsterstengelen som kan bli opp til to meter høy, men som oftest er noe lavere. Blomstene er gule, 12-35 mm i diameter, og sitter i en tett, akslignende, ullhåret klase som kan være greinet nederst.

Bruk:

Bladene og blomstene benyttes. Flores Verbasci: kongslysblomster. Drogen er ikke offisinell i Norge. Lukten er som av honning, og smaken søtlig. De gule blomsterkronene samles inn når de er nyutsprungne i solskinnsvær og tørkes først et par timer i solen, så i skygge og oppbevares deretter mørkt. Brukes planten til te må denne siles godt for å fjerne eventuelle irriterende hår.

Virkning:

Slimløsende, hostestillende, krampestillende, sårhelende, bløtgjørende, virushemmende (vist i in vitro-forsøk), utvortes betennelseshemmende, antioksydant.

Hjelper mot:

Hoste, bronkitt, halsbetennelse, halskatarr, lungesykdommer, astma, tuberkulose, forkjølelse, sår, verkefinger, hemorroider, urinveisinfeksjoner, mellomørebetennelse, eksem i øregangen, melkeutslett og flass.

Generelt:

Filtkongslys tilhører de planteslimholdige legeplantene, og dette gjør den til en av de mest hostelindrende. I kongslys forenes saponinenes slimløsende egenskaper med slimstoffenes lindrende virkning, noe som gjør den til en av de mest anvendelige planter ved behandling av heshet, hard hoste, bronkitt, astma og kikhoste. Filtkongslys virker gunstig på luftveisplager på to måter. For det første vil slimet lindre skadede områder i munnen og halsen. For det andre inneholder planten forbindelser som virker på sentralnervesystemet slik at det sørger for transport av slim ut av kroppen. Filtkongslys stimulerer hosterefleksen, men skader ikke de fine hårene i luftveiene. På denne måten vil filtkongslys minimalisere risikoen for infeksjoner av forkjølelses- og influensavirus som befinner seg i nese og hals.

© Viten.org

Ved nattlig, tørr hoste kan man få god lindring ved å drikke varm, honningsøtet kongslys-te i småslurker ved hosteanfall. Tilberedning av te mot hoste og katarr i luftveiene kan gjøres ved å helle en tekopp kokende vann over 1/2 - 1 g tørkede blomster. La det trekke i 5-10 minutter og filtrer nøye. Det er nødvendig å filtrere bort det fine slammet som finnes på blomstene (og bladene) da dette ellers kan forårsake irritasjon og betennelse i fordøyelsesorganene. I Europa er blomstene en vanlig ingrediens i mange av de populære urteblandingene som selges som medisinske teer med lindrende virkning ved hoste og forkjølelser. Så langt finnes det ikke vitenskapelige undersøkelser som understøtter påstandene om virkning av filtkongslys ved kroniske luftveisplager, eller for noen av de andre påstandene som er fremsatt om plantens terapeutisk virkning, for den saks skyld. Kongslys er imidlertid godkjent av den tyske Commission E til bruk ved sykdommer i luftveiene på grunn av plantens slimløsende egenskaper.

Filtkongslys inneholder ellers noe tanniner, substanser som trekker sammen vev og reduserer blødninger. Skader og hemorroider responderer godt når filtkongslys brukes utvortes i kompresser. En te fremstilt av blomstene sies ellers å være beroligende og kan brukes mot søvnløshet. Kongslys er dessuten urindrivende, avhjelper betennelsestilstander i urinveiene og motvirker den irriterende virkning av sur urin. Tilstedeværelsen av tanniner gjør at teen også kan hjelpe ved diaré.

De store, lodne bladene til filtkongslys ligner noe på bladene til valurt, og har i urtemedisinen blitt brukt utvortes til sårbehandling. Bladene blir lagt på forbrenninger, skader og brukne bein for å fremme heling og lindre nervesmerter.

Kongslysolje (Mullein oil) lages ved å la blomstene ligge på ”Ekstra Virgin” olivenolje i sola i minst to uker før de siles fra. Denne oljen er utmerket å bruke ved betennelse i mellomøret og eksem i øregangene, og kan eller gnis inn på giktplagede ledd for å lette smertene.

Andre navn:

- Asteraceae - Kurvplantefamilien
- Latin: Verbascum thapsus
- Engelsk: Mullein
- Norsk: Filtkongslys
- Svensk: Kungsljus
- Dansk: Filtbladet kongelys
- Tysk: Wollkraut
- Fransk: Bouillon blanc
- Spansk: Gordolobo

© Viten.org